

Asia: VN/24783/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä Naton operaatioportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdystä sopimuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

Aliupseeriliitto ry on tutustunut hallituksen esitykseen eduskunnalle Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdystä sopimuksesta. Aliupseeriliitto lausuu kokonaisuudesta seuraavaa.

Aliupseeriliitto näkee tärkeänä, että Naton suomessa sijaitsevien esikuntien toiminta on mahdollisimman tehokasta ja esteetöntä. Naton yhteinen puolustus on kiinteä osa kansallista puolustusratkaisua ja on myös Suomen maanpuolustuksen etu, että liittokunnan eri toiminnot voidaan järjestää tehokkaasti.

Aliupseeriliitto näkee tärkeänä, että myös esikuntiin sijoitettavan henkilöstön mukana siirtyvien perheenjäsenten osalta helpotetaan oleskelulupaprosesseja sekä mahdollistetaan työnteko oleskelun aikana.

Sopimuksella on Aliupseeriliiton näkemyksen mukaan laaja-alaiset vaikutukset valtionhallinnon toimintaan ja Puolustusvoimat on keskiössä yhteensovittaessa eri viranomaisten ja muiden valtioiden viranomaisten kanssa. Aliupseeriliiton mielestä hallituksen esittämät vaikutukset 15–20 henkilötyövuoden osalta ovat riittämättömät. Esitetyllä henkilötyövuosisäyksellä kyetään toteuttamaan MCLCC:n turvallisuuteen liittyvät järjestelyt, mutta se ei riitä kattamaan muita välillisiä ja välittömiä tarpeita.

Taloudelliset vaikutukset

Täydentävän sopimuksen taloudellisia vaikutuksia arvioitaessa on huomioitava, että Naton organisaatioille käyttöön luovutettavista alueista ja kiinteistöistä ei peritä maksuja ja veroja. Aliupseeriliitto pitää erittäin tärkeänä, ettei Puolustusvoimien oman vuosittainen kiinteistöjen ylläpito, korjaus ja uudisrakentamisen rahoitus vaarannu muutoksen takia.

Aliupseeriliitto on jo aikaisemmissa lausunnoissaan ottanut kantaa Puolustusvoimien käytössä olevien tilojen riittämättömyyteen ja tilojen kuntoon. Kiinteistöhallinnoin kokonaisuudessa on myös huomioitava lisääntyvien puolustusmateriaalihankintojen myötä kasvava tilojen korjaamis- ja rakentamistarpeet. Aliupseeriliitto pitää tärkeänä, että Suomi hyödyntää Naton yhteistä turvallisuusinvestointiohjelmaa (NSIP) esikuntien tilojen perustamiseen ja peruskorjaamiseen liittyviin kustannuksiin.

Henkilöstövaikutukset

Täydentävä sopimus tuo lähivuosien aikana henkilöstöön kohdistuvia lisäresurssitarpeita. Hallituksen esityksessä arvioitu suora henkilöstötarve tuki, suojaus ja muihin järjestelyihin liittyen on 15–20 henkilötyövuotta. Aliupseeriliitto huomauttaa, että myös välillisiä henkilöstövaikutuksia muodostuu lupahallinnon vastuiden ollessa Puolustusvoimilla erityisesti niissä kohteissa, joissa esikunta sijaitsee Puolustusvoimien alueella. Turvallisuus ja suojausjärjestelyiden lisäksi Nato esikunnat tarvitsevat logistisen alan tuki palveluita ja näiden palveluiden tuottaminen ei välttämättä onnistu nykyisillä resursseilla.

Hallituksen esitys pitää sisällään vain nyt tiedossa olevien organisaatioiden tarpeet. Aliupseeriliitto korostaa, että henkilöstötyövuosien korottamiseen ja uudelleen kohdentamiseen pitää olla valmius tarpeiden muuttuessa.

Vaikutukset viranomaistoimintaan

Sopimuksen mukaan liittokunnan esikunta vastaa turvallisuudesta ja järjestyksen ylläpidosta liittokunnan tiloissa ja sen hallussa olevilla alueilla ja Suomen viranomaisen niiden ulkopuolella. Suomen viranomaiset vastaavat joukkojen suojauksesta ja antavat esikunnalle pyynnöstä apua. Näiden veloitteiden täytöntöönpano kuuluu poliisille ja muille turvallisuusviranomaisille.

Viranomaisyhteistyön merkitys korostuu erityisesti silloin, kun Naton alue tai tilat sijaitsevat etäällä Poliisin vastealueella. Puolustusvoimien sotilaspoliisihenkilöstön toimivalta ei mahdollista nykymuodossaan Naton esikunnan tai vastaavan avunpyyntöön vastaamista samoilla perusteilla kuin Poliisi. Liittokunnan esikunnan turvallisuuden järjestelyjen toimeenpano vaatii siis erityisen tiivistä yhteistyötä Suomen toimivaltaisten viranomaisten ja liittokunnan edustajien välillä, jotta se olisi todellisuudessa tehokasta.

Pidemmällä aikavälillä Aliupseeriliiton näkemyksen mukaan Sotilaspoliisivirkamiesten toimivaltuuskokonaisuutta tulee pyrkiä kehittämään. Aliupseeriliitto on jo aikaisemmin lausunut Pariisin sopimuksen lausuntokierroksella toimivaltuusasiaan kehittämiseen liittyen.

Aliupseeriliiton näkemyksen mukaan virkamies sotilaspoliisin koulutusta, toimivaltaa ja tehtäviä tulee kehittää Nato jäsenyyden myötä entistä yhdenmukaisemmaksi muiden liittolaismaiden kanssa. Laajentuneiden toimivaltuuksien kautta Puolustusvoimien sotilaspoliisien antama apu viranomaistehtävissä avunantaminen kansainvälisille esikunnille ja heidän hallinnoimille alueille olisi

helpompaa. Tämä kehitys tukisi erityisesti yhteistoimintaa ja avun antamista niillä Nato esikuntien alueilla, jotka eivät tällä hetkellä ole Puolustusvoimien aluekokonaisuuksia.

Tomi Malkamäki
Aliupseeriliitto ry